یادێــك لە تێرۆركردنــی ڕەئــوف زوهدی.. هیوا محەمەد ئەمین

.. نوسەر ی ناوداری کورد مامۆستا (ڕەئوف زوهدی) ١٩٢٢ – ١٩٩٠ سی و چوار ساڵ لەمەوبەر ؛ لەسەر یەكێك لە شەقامە ئاپۆڕەكانی شار ی سلێمانی – مەولەوی بە دەمانچەیەك ی بێدەنگ تێرۆركرا و جەستەی لە نێو خوێنی خۆی دا شەڵاڵ كرا . ئاهەنگ ی پرسە و ڕۆژی ماتەمینیی ئەو لە كەشێــك ی پڕ تــرس ، دڵەڕاوكێ و دوودڵیــی دا بەڕێخــرا ، و ڕۆژێك دواتر لە (گردی سەیوان) ی شار ی سلێمانی بەخاكسپێردرا . چرا ی ژیان ی نوسەر ، ڕوناكبیر و نیشتیمانپەروەرێكی كورد هەروا بە ســانــایی خــامۆشكرا ، و لە مێــژو ی كــوردیش دا چـــووە گۆشە ی بێدەنگیی و لەیادچوونەوە ، دواجار نە كەسێك بۆی هاتە وەڵام نە زەنگی مەترسیی تێرۆریش لە هێچ شوێنێك دا هاتە زرنگدانەوە ؟! تێرۆریستان بە دڵێك ی شاد و ئاسودەوە ئەم كردەوە تێرۆریستانەیان كــردە ڕاپۆرتێــك ی مژدانەبەخــش ، و مــژدەی بەڕێكردنــی پیرێــك ی كــوردپەروەر ، هوشیــار ، مانــدونەناس و ڕونــاكبیرێكی كوردیــان بۆ دۆزەخی ئاسمان ، بە لایەنگران و ئەنداما نی حیزبەكەیان ، ڕاگەیاند .

مامۆستا ڕەئوف زوهدی بەپێی نەخشیەك ی ژێربەژێر و پێشترداڕێژراو ، لە دادگەیەكی داخراو و نهێنیی گروپێك ی ئیسلامیی سیاسیی دا ، سزای مەرگ ی بەســەردادرا . پێشتریــش لەلایەن كەســانی نــاو ئەم گــروپە تێرۆرخوازانەوە ، نوسەری ناودار (عومەر تۆفیق) ، ڕۆژنامەگەر ، نوسەر و شاعیر (كاكەی فەلاح) لەبەردەم یان نزیك ماڵی خۆیان تێرۆر كردن . هەروەها خاوەن كتێبخانە (خولە خاكیی) و نوسەر (ئەنوەر برزو) شیان لە خوێنی خۆیان دا گەوزاند ، و دواتریش چەند هەوڵێكی تری بێئاكامیان دا بۆ پاكتاوكردنی چەند كەسایەتیەكی تر ی نوسەران و هونەرمەندان ی كورد ، لەوانە نوسەر (كەریم زەند) ، ساماندار (عەلی بۆسكانی) ، (ئەحمەد سالار) و (سەعدون یونس) . ئەم زنجیــرە ڕوداوی تێــرۆر و پاكتــاوكردنە خوێناویــانە ی ڕوناكبیرانی كورد لەسەردەمانێك دا ئەنجامدران ، كە باری سیاسیی ، كۆمەڵایەتیی و چارەنوسی كورد لە باشوری كوردستان لەوپەڕی لێژیی و مەترسیدا بوو ، ڕۆژگارێك كە حكومەتی بەعس ی عێراق لە لوتكە ی دەستەڵاتی سیاسیی و سەربازیی خۆی دا نەخشەی كیمیاویی و هێرشەكانی ئەنفال ی بۆ قڕكردنی كوردان و وێرانكردنی كوردستان سازدەدا ، ڕۆژگارێك كە دنیا ی ڕۆشنبیریی و ئەدەبیاتی كورد لە هەر كاتێك ی

دی زیاتر پێویستی بە بوونی ئەو نوسەر و ڕۆناکبیرانە هەبوو ؟ !
لەدوای ڕاپەڕینی بەهاری ١٩٩١ و دواتر ئازادبوونی کوردستان ، ئیسلامی سیاسیی کورد لە باشوری کوردستان خۆیان وەك هێزێكی سیاسیی ئایینیی ڕاگەیاند ٠ تێرۆری ئیسلامیی لەو قۆناخە پڕ گۆڕانکارییە سیاسیی و کۆمەڵایەتیانە دا ، وەك جاران و بەشێوازێكی نوێتر درێژەی پێدرایەوە و کەوتنە بەکارهێنانی شێوازی هەڕەشە و سوکایەتییکردن بە نوسەران و بیری سەردەمخوازیی ، و تاوانبارکردنیان بە لادەر و پڕوپاگەندەکردن بە کوفر ، ئیلحاد و سوکایەتییکردن بە ئیسلام و پەیامبەری ئیسلام ، کەوتنە سوتاندنی کتێبخانە لە شارەکانی هەولێر و سلێمانیی ، و دواجار خۆچەکدارکردن ، بڵاوکردنەوەی سیاسەتی ترس و تۆقاندن لەناو کۆمەڵگەی کورد و دژایەتییکردنی ئافرەتان و بەکارهێنانی شێوازی پەروەردەی ئیسلامییانە لە قوتابخانەکان . بەداخەوە پاکتاوکردن و تێرۆری بیرمەندان ، ڕۆژنامەنوسان و ڕۆناکبیران لە مێژوی جیهانی ئیسلامیی و لە باشوری کوردستان مێژوییەکی خۆی هەیە ، هەر لە ئەبو مەنسوری حەلاج ، سەهرەوەردیی بگرە تاکو دەگاتە تێرۆری ڕۆناکبیر و تێکۆشەری کورد جەمال عیرفان ، عەبدولخالق مەعروف ، ڕۆژنامەنوسان سۆرانی مامەحەمە ، کاوە گەرمیانیی ، شاعیری لاو بەکر عەلی و ...تاد

ڕەئوف زوهدی کێیە ؟
ساڵی ١٩٢٢ لە شاری سلێمانی لەدایکبووە ! خوێندنی سەرەتایی لە سلێمانی تەواو کردووە . ساڵی ١٩٤٦ خانەی مامۆستایان (دارالمعلمین) ی لە شاری بەغداد تەواوکردووە . لە ساڵی ١٩٤٨ بووەتە ئەندامی حیزبی شیوعی عێراقیی ، لە ساڵەکانی ١٩٤٩- ١٩٥٠ لەسەر چالاکیی سیاسیی زیندانی دەکرێت ، پاشان لە سلێمانی دەبێتە مامۆستا ، لە ساڵی ١٩٦٣ بەدەستی بەعسییەکان دەگیرێت و زیندانیی دەکرێت ، و بۆ ماوەی ساڵێك تیایدا دەمێنێتەوە . لە ساڵی١٩٦٥ تاکو ساڵی ١٩٦٨ بەهۆکاری چالاکیی و کاری سیاسیی لە وەزیفەی حکومیی دووردەخرێتەوە ، و دواجار لەساڵی١٩٧٨ دا خانەنشین دەکرێت .

بەرهەمە چاپکراوەکانی
١- لە هەقە بە کەوتنە تەقە
٢- رسالة مفتوحة الى پاپا / بە زمانی عەرەبیی
٣- چاوپیاخشاندنێك بە مێژوی جیهان دا – نەهرو / وەرگێڕان بە کوردیی – دوو بەرگ

٤- قصة الإنسان / جورج حنا / وەرگێڕان بە کوردیی
٥- تأريخ سرى للبترول / وەرگێڕان لە عەرەبییەوە بە کوردیی
٦- گوڵەبەڕۆژە فرۆش / چیرۆك – ١٩٨٥

لەگەڵ چەندین نوسراوی تری سیاسیی و کۆمەڵایەتیی .

لە ڕێکەوتی ٢٥ . ٢ . ١٩٩٠ دا و لە تەمەنی ٦٨ ساڵیی دا لە شەقامی مەولەوی لە شاری سلێمانی بە دەمانچەیەکی بێدەنگ و بەدەستی تەرۆریستانی ئیسلامیی کورد گیانی بەخشی بە ئەدەبیاتی کوردیی و کورد و کوردستان.

کۆتایی

٢٨/ ٤ / ٢٠٢٤

هیوا محەمەد ئەمین